

10 goda råd

- så kan du i förskolan och skolan stödja barn och ungdomar som riskerar fara illa

PUBLICERAD 2021

Staffan Olsson

elevhälsan.se
KOMPETENS

10 goda råd

- så kan du i förskolan och skolan stödja barn och ungdomar som riskerar fara illa

1 **Fundera hela tiden på hur barnet mår** och hur relationen till föräldrarna är. Lägg särskilt noga märke till olika slags tecken som kan ge anledning till oro (t.ex. eget beteende, egna berättelser, fysiska skador).

2 **Minsta oro kring hur barnet har det** måste snabbt meddelas till rektor eller till annan personal enligt de lokala rutiner (gärna en handlingsplan) som bör finnas. Den ansvarige ser sedan till att nödvändiga åtgärder vidtas utan dröjsmål.

3 **Tala öppet och rakt med vårdnadshavarna** om er oro för barnet. Ge dem möjlighet att delge er sin bild. Ta efter samtalet ställning till vad som kan behöva göras, t.ex. en anmälan. Vid misstanke om att barnet utsätts för brottslig handling där hemmet kan vara inblandat (t.ex. vid misshandel och sexuella övergrepp) ska föräldrarna inte kontaktas. En sådan kontakt kan försvåra en framtida polisutredning.

4 **Är du osäker om huruvida en anmälan bör göras?** Rådfråga gärna en socialsekreterare avidentifierat. Säg vem du själv är och var du arbetar, men nämn inte barnets namn. En sådan konsultation innebär att du får goda råd från en erfaren person som oftast bättre än du vet var gränsen för anmälan går.

5 **När anmälan görs - tala om detta för föräldrarna** genom att visa den anmälan som bör vara skriftlig. Handlar det om ett misstänkt brott från föräldrarna mot barnet (jämför med p. 3) ska inte föräldrarna veta att anmälan sker p.g.a. risken för att bevis kan undanröjas. Anmälan bör helst göras av en rektor i förskolan eller i skolan av rektor och/eller ett elevvårdsteam. Men alla anställda har en egen personlig anmälningsplikt.

6 **Avvakta inte för länge med en anmälan,** den ska enligt lagen göras genast. Inled alltså inga egna "utredningar" då ni tror att den unge far illa. Ta så snabbt som möjligt ställning till en anmälan och låt sedan socialsekreteraren påbörja sin utredning. Misstanken om att ett barn far illa är sekretesskyddad, men du kan alltid informera din chef.

7 **Var medveten om att en anmälan inte alltid leder till att familjen tackar ja** till erbjudet stöd. Socialtjänstlagen bygger på frivillighet och det är endast i allvarliga fall som tvångsvård kan bli aktuell. Men även en utredning som läggs ned utan åtgärd är

Copyright: Staffan Olsson ▪ staffanolsson45@gmail.com ▪ 070-277 07 37

elevhälsan.se KOMPETENS

betydelsefull, eftersom familjen kontaktas och därmed blir medveten om hur andra ser på barnets situation.

8 **Det räcker inte med att anmäla och sedan bara vänta** på att något ska hända. Ta ny kontakt med socialsekreteraren om förhål-landena för barnet fortsätter att vara dåliga efter anmälan. Ni ska hela tiden ge löpande information till socialnämnden om det som efter er anmälan kan vara av betydelse för utredningen.

Socialnämnden bör sedan 2013, om det med hänsyn till omständigheterna inte är olämpligt att göra detta, informera den som gjort anmälan om att utredning har inletts, inte har inletts eller redan pågår. Dessutom bör socialnämnden numera erbjuda barnet, vård-nadshavaren och den som gjort anmälan ett möte, om det med hänsyn till barnets bästa är lämpligt.

Läggs den första utredningen ned utan åtgärd - gör en ny anmälan ifall det behövs! Förutsättningarna för stöd kan ha förändrats jämfört med tidigare.

Socialtjänstens personal har sekretess gentemot förskolan och skolan och kan inte fritt återrapportera vad som händer i utredningen. Genom ett samtycke och med stöd av de möjligheter lagen ger sedan 2013 kan dock socialtjänsten återföra mycket information till den personal som arbetar med barnet.

9 **Bjud gärna in en socialsekreterare till skolan** för att berätta om hur en utredning genomförs när ett barn misstänks fara illa. Diskutera även samarbetet er emellan. Lär känna varandra som personer. En stor brist i skolans och socialtjänstens kontakter idag är de skillnader i synsätt som motverkar ett fungerande samarbete, för barns och föräldrars bästa. Genom ökad kunskap och person-kännedom skapas ömsesidig tillit. Därmed förbättras möjligheten för skolan att fullgöra en lagstadgad anmälningsplikt.

10 **Stöd från din chef och fungerande rutiner är viktigt,** såväl före, under som efter en genomförd anmälan. Detta bidrar till att en svår skyldighet lättare kan fullgöras när ett barn misstänks fara illa.

Glöm inte att föräldrar oftast själva är oroliga när deras barn far illa. Definiera inte barnets problem över huvudet på föräldrarna! Försök i stället att i tidiga kontakter med hemmet finna gemensamma lösningar som, om möjligt, bygger på skolans och föräldrarnas gemensamma bild av problemen.

Behöver ni fortbildning på hemmaplan - ta kontakt

Råden sammanställda av Staffan Olsson, staffanolsson45@gmail.com

Mobil: 070-277 07 37

Läs mer i boken Olsson, Staffan: ”Sekretess och anmälningsplikt i förskola och skola”, sjunde upplagan, Studentlitteratur, utkom i juni 2019

Copyright: Staffan Olsson ▪ staffanolsson45@gmail.com ▪ 070-277 07 37

Låt oss hjälpa er att skapa ett heltäckande och övergripande elevhälsoarbete utifrån era behov

Elevhälsan.se har under mer än tio års tid varit den naturliga plattformen för personer som arbetar med elevhälsa. Visionen har alltid varit att skapa förutsättningar för skolor att skapa en väl fungerande elevhälsa.

Vi kommer vi nu att, förutom att erbjuda våra populära öppna webbinarier och andra kompetenshöjande aktiviteter, kunna erbjuda olika former av heltäckande lösningar för personal, kommuner, huvudmän och skolor.

Det gör att ni på ett enkelt och överskådligt sätt kan erbjuda all personal olika former av kompetenshöjande aktiviteter. Det gör också att hela personalstyrkan arbetar åt samma håll och ni kan skapa en egen grund för ert elevhälsoarbete.

Våra olika lösningar bygger på expertis inom elevhälsa och modern pedagogik samt mångårig erfarenhet av arbete med kunskapsöverföring.

Hör av Er så berättar vi mer!

KONTAKT
Johannes Innala
johannes@elevhalsan.se
070-492 01 96
www.elevhalsan.se

elevhälsan.se
KOMPETENS